

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 362/06-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2007 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Juraja Horvátha o sťažnosti M. J., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby urýchlene podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. J. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 p o r u š e n é b o l o .

2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia M. J. v sume 5 788 Sk (slovom päťtisícsemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. B., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajský súd v Žiline je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom päťtisícšesťstoosemdesiatosem slovenských korún) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet č. ... v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I .

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2006 doručená sťažnosť M. J., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 tým, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 38/2004-529 z 12. apríla 2006 o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté s priet'ahmi a namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 56/2006 zo 17. mája 2006, ktorým bola jeho sťažnosť zamietnutá.

Ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu 31. októbra 2006 uznesením č. k. II. ÚS 362/06-9 ustanovil sťažovateľovi za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. J. B., P., ktorého vyzval na doplnenie sťažnosti.

Zo sťažnosti po jej doplnení podaním právneho zástupcu sťažovateľa doručeným 4. decembra 2006 vyplýva vo vzťahu k namietanej dĺžke rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, že sťažovateľ podal 8. marca 2006 žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú okresný súd zamietol, pričom konanie pred okresným súdom trvalo 35 dní. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd zamietol na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2006 uznesením sp. zn. 2 Tos 56/2006. Sťažovateľ namieta, že písomné vyhotovenie rozhodnutia krajského súdu bolo okresnému súdu

doručené 23. júna 2006 a sťažovateľovi 3. júla 2006. Celkovo teda konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo 117 dní, z toho 71 dní trvalo konanie pred krajským súdom, spolu s doručením uznesenia krajského súdu sťažovateľovi trvalo opravné konanie 82 dní. Predseda krajského súdu napriek tomu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľa uviedol, že krajský súd postupoval bez prietáhov.

Sťažovateľ po doplnení sťažnosti právnym zástupcom žiadal, aby ústavný súd v jeho veci vydal tento nálež:

„Základné právo M. J., bytom K. t. č. v Ústave na výkon väzby v Ž. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenskej republiky, podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5, Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 porušené bolo.

Krajskému súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2 Tos 56/2006 z 17. 05. 2006.

M. J., bytom K. t. č. v Ústave na výkon väzby v Ž. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajskému súdu v Žiline ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia ustanovenému právnenému zástupcovi JUDr. J. B. v konaní pred Ústavným súdom SR, vo výške 5 788 Sk na účet (...) do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 362/06-25 z 8. decembra 2006 ju prijal na ďalšie konanie v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006. Následne ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a krajský súd, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa

vo veci konalo ústne pojednávanie a predsedu krajského súdu aj na vyjadrenie k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda krajského súdu ústavnému súdu oznámili, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda krajského súdu sa v stanovisku doručenom 1. februára 2007 k sťažnosti nevyjadril, pretože z dôvodu nariadeného termínu hlavného pojednávania na okresnom súde nemohol byť krajskému súdu zapožičaný spisový materiál. Ústavnému súdu zaslal zberný spis sp. zn. 2 Tos 56/2006, z ktorého ústavný súd zistil, že 12. mája 2006 krajskému súdu došiel spis okresného súdu sp. zn. 1 T 38/2004 so sťažnosťou sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 12. apríla 2006, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Krajský súd na neverejnom zasadnutí 17. mája 2006 sťažnosť zamietol. Spis s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 56/2006 zo 17. mája 2006 bol okresnému súdu odoslaný 22. júna 2006.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 38/04, ktorý bol ústavnému súdu doručený v súvislosti s konaním o inej sťažnosti sťažovateľa, ústavný súd zistil, že predseda krajského súdu listom z 30. mája 2006 okrem iného sťažovateľovi oznámil, že vo veci jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 12. apríla 2006 krajský súd rozhodol 17. mája 2006 pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 a rozhodnutie je písomne vyhotovované. Spis došiel okresnému súdu z krajského súdu 23. júna 2006 a okresný súd doručil uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tos 56/2006 zo 17. mája 2006 sťažovateľovi 3. júla 2006 a jeho právneho zástupcovi 28. júna 2006.

II.

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv upravených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva upraveného v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 12. apríla 2006 v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (...).

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

V citovaných ustanoveniach týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (obdobne napr. III. ÚS 7/00). Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri

z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55).

Z predloženého zberného spisu krajského súdu sp. zn. 2 Tos 56/2006 je zrejmé, že hoci od predloženia spisu (12. mája 2006) do rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 12. apríla 2006 (17. mája 2006) trvalo konanie na krajskom súde 5 dní, písomné vyhotovenie rozhodnutia a jeho expedovanie okresnému súdu (22. júna 2006) za účelom doručenia sťažovateľovi a jeho obhajcovi si na krajskom súde vyžiadalo ďalších 36 dní.

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry, opravné konanie, ktoré trvalo 41 dní, nemožno vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti považovať za urýchlené konanie v zmysle základného práva, ktorého porušenie sa namieta. Ústavný súd preto vyslovil, že krajský súd svojím postupom v konaní vedenom sp. zn. 2 Tos 56/2006 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá. Vzhľadom na to, že právomoc krajského súdu konať vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tos 56/2006 skončila odoslaním uznesenia zo 17. mája 2006 okresnému súdu, vyhovie toľto návrhu sťažovateľa bolo bez právneho významu a ústavný súd mu nevyhovet.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež požadoval, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tos 56/2006 zo 17. mája 2006. Vzhľadom na, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v č. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s rýchlosťou rozhodovania a neskúmal vecnú správnosť rozhodnutia, pretože túto sťažovateľ v sťažnosti nenamietal, nebol ani dôvod na zrušenie označeného rozhodnutia krajského súdu. Preto ani tejto žiadosti sťažovateľa ústavný súd nevyhovel.

Ďalšou požiadavkou sťažovateľa, ktorú uplatnil v podaní doručenom 4. decembra 2006 (doplnenie sťažnosti právnym zástupcom), bolo priznať mu finančné zadosťučinenie 500 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že *„je povinný trpieť stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza až do konečného rozhodnutia súdu“*. Ústavný súd vychádzal z petitu sťažnosti tak, ako ho vymedzil právny zástupca sťažovateľa. Pre úplnosť však uvádza, že listom doručeným ústavnému súdu 2. novembra 2006 sťažovateľ zobral späť pôvodný návrh (doručený 4. septembra 2006) v časti, v ktorej žiadal priznať finančné zadosťučinenie 50 000 Sk a požiadal o prepustenie z väzby a zrušenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Ntv 38/2006. V liste doručenom ústavnému súdu 9. novembra 2006 sťažovateľ opäť uviedol, že berie späť návrh na priznanie finančného zadosťučinenia 50 000 Sk a žiada, aby ústavný súd vydal nález, ktorým ho prepustí z väzby. V liste doručenom ústavnému súdu 26. februára 2007 sťažovateľ uviedol, že trvá na finančnom zadosťučinení 50 000 Sk, pretože všeobecné súdy degradujú jeho ústavné práva. Žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ potvrdil aj v podaní doručenom 15. marca 2007.

Podľa názoru ústavného súdu je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu pre sťažovateľa dostatočnou satisfakciou vyslovenie porušenia jeho práv, ústavný súd sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. J. B. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich

priznal v sume, ktorú uplatnil v sťažnosti právny zástupca, t. j. 5 788 Sk (slovom päťtisícšesťstoosemdesiatosem slovenských korún) spolu za dva úkony právnej pomoci vykonané v roku 2006 po 2 730 Sk podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a dvakrát 164 Sk režijný paušál.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2007